

OBRAZLOŽENJE UZ BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2009. GOD

UVOD

Pravni osnov za podnošenje Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2009. godinu sadržan je u članu 16. i 17. Zakona o Budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 19/06).

U skladu sa članom 17. tačka Zakona o Budžetima Federacije Bosne i Hercegovine Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je sačinilo i u dalju proceduru uputilo Nacrt Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2009. godinu.

PLAN PRIHODA I PRIMITAKA

Budžetom za fiskalnu 2009. godinu planirani prihodi i primici utvrđeni su u iznosu od 40.817.390,00 KM.

Projekcije su rađene po konzervativnom pristupu i pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti na nivou Federacije Bosne i Hercegovine i kantona na nivo države ili kantona na nivo Federacije Bosne i Hercegovine (finansiranje prava boraca na jedinstven način, jedinstven Zakon, jedan fond, što bi sve moglo imati uticaja na drugačiju raspodjelu i ukupan obim javnih prihoda između različitih nivoa vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine).

U pomenutoj planiranoj projekciji prihoda i primitaka iskazanih u tabeli (prihodi, primici i finansiranje) dati su podaci koji govore o vrsti prihoda i primitaka za fiskalnu 2009. godinu.

Iz tabelarnog pregleda se može vidjeti da iskazani prihodi po vrstama (prihodi od poreza, neporezni prihodi i prihodi od carina) iznose 31.988.948,00 KM i isti najvećim dijelom čine prihodi od indirektnih poreza u iznosu od 26.762.489,00 KM. Prihodi iskazani na ekonomskom kodu 717120- Prihodi od indirektnih poreza u iznosu od 26.286.976,00 KM čine najveći iznos prihoda sa učešćem istog od 82,18 %, odnosno 64,47 % u ukupnim prihodima i primicima.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza su preuzete od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, a sve u skladu sa stavovima Fiskalnog koordinacionog tijela Federacije Bosne i Hercegovine.

Projekcija prihoda od direktnih poreza u kontekstu novog Zakona o porezu na dohodak čija primjena je počela od 01.01.2009. godine i Zakona o porezu na dobit koji se primjenjuje od 01.01.2008. godine, urađena je na osnovu izvršenih analiza efekata primjene zakona projekirajući prihode u skladu sa usvojenom praksom iz prethodnih godina i do sada korištenom metodologijom izrade DOB-a (Dokumenta

okvirnog budžeta), a u granicama definisanim od strane fiskalnog koordinacionog tijela Federacije Bosne i Hercegovine.

Posebno je potrebno istaći da porez na dohodak prema novom Zakonu o porezu na dohodak predstavlja sintetički oblik oporezivanja prihoda iz poreza na plaću i poreza na dodatna primanja (konto 713111, 713113), poreza na dobit od privredne i profesionalne djelatnosti (konto 711111), poreza na prihod od poljoprivrede (konto 711112), porez na prihod od autorskih prava, izuma i tehnoloških napredaka (konto 711113), poreza na ukupan prihod fizičkih lica (konto 711114), poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava (konto 711115) i porez od igara na sreću (konto 715221), i da se Pravilnikom o Izmjenama i dopunama pravilnika o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine„ broj: 86/08) definišu konta prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica glavne grupe 716100.

Iznosi definisani na kontima 716111–716117 su utvrđeni pretpostavkom neutralnosti prihoda tj. da prihodi od poreza na dohodak budu na istom nivou prihoda od poreza koji će biti zamjenjeni porezom na dohodak.

Što se tiče projekcije poreza na dobit, rezultat i ostvarenje u 2008. godini pokazuju značajno povećanje u odnosu na 2007. godinu, međutim isto nije planirano u 2009. godini jer se ne očekuje takav nivo poslovanja zbog globalne svjetske ekonomske krize.

Pored poreznih i neporeznih prihoda značajnu stavku čine Tekuće potpore – grantovi u iznosu od 7.530.000,00 KM odnosno 18,45% od ukupno utvrđenih prihoda i primitaka.

Potpore- grantove čine:

Primljeni grant od Federacije u iznosu od 6.000.000,00 KM i isti bi se trošio za izmirenje svakodnevnih obaveza- izdataka,

Primljeni grantovi od Federacije – namjenski 1.110.000,00 KM čine namjenska sredstva za isplatu Beneficija za socijalna davanja od 950.000,00 KM i 160.000,00 KM čine preostala odobrena, a ne doznačena finansijska sredstva Federalnog ministarstva obrazovanja namjenjena za sanaciju školskih objekata na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde,

Primljeni grantovi od kantona u iznosu od 315.000,00 KM čine dijelom namjenska sredstva Kantona Sarajevo na ime sufinansiranja transfera za visoko obrazovanje u iznosu od 150.000,00 KM (odjeljenja Pravnog i Ekonomskog fakulteta Sarajevo) i 165.000,00 KM kapitalni grantovi nižim nivoima vlasti Direkcije za ceste, Potpore iz inostranstva u iznosu od 105.000,00 KM čini ugovore- pomoć od UNHCR-a školskim kuhinjama na ime pomoći socijalno ugroženoj kategoriji učenika u iznosu od 12.000,00 KM i donacija od strane Japanske ambasade O.Š «Mehmedalija Mak Dizdar» u iznosu od 93.000,00 KM.

Očekivani višak prihoda nad rashodima iz prethodnog perioda je u iznosu od 1.298.442,00 KM i isti bi se trošio za tekuću likvidnost.

RASHODI I IZDACI

Utvrđeni rashodi i izdaci budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za fiskalnu 2009. godinu iznose 40.817.390,00 KM.

Finansiranje rashoda i izdataka po budžetskim korisnicima iskazano u tabelarnom pregledu posebnog dijela Budžeta definiše izvore finansiranja istih i trošenje istih kako je precizirano Zakonom o izvršenju budžeta BPK-a Goražde za 2009. godinu. Naime, budžetski korisnici izvršenje pojedinih rashoda mogu planirati samo po prilivu- doznaci predviđenih izvornih sredstava.

Izvršenje rashoda i izdataka u periodu definisanih Odlukom o privremenom finansiranju (januar-mart) 2009. godine se neće moći realizovati u planiranom obimu zbog znatno manjeg priliva finansijskih sredstava kako sopstvenih prihoda tako i što se u tom razdoblju ne očekuje doznaka sredstava sa federalnog nivoa, i isto će značajnim dijelom uticati na obim i prioritete u izvršavanju budžeta.

Tekuće rashode u iznosu od 37.719.387,00 KM čine:

Izdaci za Bruto plaće i doprinose poslodavca u ukupnom iznosu od 16.424.772,00 KM, što čini 43,54 % tekućih rashoda, od čega bruto plaće iznose 14.696.401,00 KM, a doprinosi poslodavca 1.728.371,00 KM. Bitno je istaći da povećanje bruto plaće u odnosu na 2008. godinu čini uvećani broj uposlenih tokom 2008. godine jer su projekcije Budžeta za 2009. godinu planirane na osnovici iz 2008. godine.

Naknade troškova zaposlenih planirane su u iznosu od 2.451.498,00 KM, što predstavlja 6,50% tekućih rashoda, a obuhvataju naknade za topli obrok, naknada za regres i naknade za troškove prevoza sa posla na posao.

Značajno smanjenje rashoda čine izdaci za materijal i usluge u iznosu od 3.566.672,00 KM, što predstavlja 9,46% tekućih rashoda.

Terećenje izdataka za materijal i usluge odnose se na :

Izdatke za energiju- troškove nabavke lož ulja, nabavku materijala i sitnog inventara, izdatke za tekuće održavanje koje najvećim dijelom terete troškovi zimskog i ljetnog održavanja puteva u nadležnosti Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, dok ugovorene i druge usluge čine izdaci za privremene i povremene poslove, izdaci ugovora o djelu i naknade skupštinskim zastupnicima.

Tekući transferi planirani su u iznosu od 14.401.445,00 KM što je 38,18% tekućih rashoda, odnosno 35,28% ukupnih rashoda i izdataka.

Tekuće transfere čine:

Grantovi općinama u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u ukupnom iznosu od 2.880.000,00 KM (Općini Goražde 960.000,00 KM, Općini Pale-Prača 960.000,00 KM i Općini Foča-Ustikolina 960.000,00 KM),

Beneficije za socijalna davanja u iznosu od 3.900.000,00 KM,

Izdaci za raseljene osobe 505.000,00 KM,

Grantovi pojedincima planirani u iznosu od 2.045.445,00 KM i najvećim dijelom se odnose na izdatke boračkoj populaciji u iznosu od 1.315.445,00 KM,

Doznaka Kantonalnom zavodu zdravstvenog osiguranja planirana je u iznosu od 1.320.000,00 KM,

Podsticaj industrijskoj proizvodnji planiran u iznosu od 500.000,00 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na izmjene i dopune budžeta za 2008. godinu.

Za Poljoprivrednu proizvodnju planirani su izdaci u iznosu od 900.000,00 KM u okviru koje su planirana sredstva od 350.000,00 KM potrebna za pokretanje proizvodnje u Mljekari Milgor.

Transfer za podsticaj razvoja, poduzetništva i obrta iznosi 80.000,00 KM.

Sredstava za podsticaj industrijskoj i poljoprivrednoj proizvodnji, kao i poduzetništvu i obrtništvu rezultat je opredjeljenja Vlade Bosansko-podrinjskog kantona na podršci privrede u nadolazećoj svjetskoj ekonomskoj globalnoj krizi.

Transfer za mlade planiran je u iznosu od 20.000,00 KM i odnosi se na transfere za projekte mladih.

Kapitalni grantovi planirani su u ukupnom iznosu od 730.000,00 KM, od čega:

Kapitalni grantovi općinama iznos od 280.000,00 KM,

Kapitalni grantovi neprofitnim organizacijama iznos od 430.000,00 KM, dok je za Kapitalne grantove neprofitnim organizacijama (deminiranje) planiran iznos od 20.000,00 KM.

Kapitalne transakcije planirane su u iznosu od 2.610.003,00 KM što je 6,4% rashoda i izdataka za 2009. godinu.

Kapitalne transakcije značajnim dijelom čine:

Nabavka građevina u iznosu od 784.703,00 KM, a odnosi se na izgradnju sprata SMŠ «Enver Pozderović» kao i sanaciju krovova potkrovnih stanova u ul. Mašala Tita i ul.Meha Drljevića, te lokaliteta Vitkovića sve u cilju dovođenja istih u status ranije definisan Zaključcima i Odlukama Vlade Bosansko-podrinjskog kantona.

Izdaci za Rekonstrukciju i investicionog održavanja planirani su u ukupnom iznosu od 672.000,00 KM a odnose se na rekonstrukciju i investicino održavanje školskih objekata, cesta i mostova i investicija u vodoprivredne objekte.

Izmirenje obaveza po osnovu vanjskog duga i kamata ukupno iznosi 699.000,00 KM i isti čine otplata duga primljenog kroz državu u iznosu od 554.000,00 KM dok iznos od 145.000,00 KM čine izdaci za inozemne kamate.

Neizmirene obaveze po osnovu ino duga iznose 3.477.395,60 USD. odnosno 5.911.571,50 KM i predstavljaju kreditno zaduženje na ime vodosnadbjevanja Goražda, Vitkovića, prigradskih naselja i rekonstrukciju gradske mreže.

Tekuća budžetska rezerva iznosi 488.000,00 KM i znatno je manja od dozvoljenog iznosa definisanog Zakonom o Budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.